

Uz finansijsku podršku
Evropske unije

Uključivanje zaposlenih u upravljanje preduzećem – obaveza poslodavca, ali i prednost

25. oktobar 2019.
Klub poslanika, Beograd

1

Uz finansijsku podršku
Evropske unije

Zašto uključivanje zaposlenih?

- Fundamentalno pravo
- Sastavni deo EU socijalnog modela
- Princip korporativnog upravljanja
- Definisano EU zakonodavstvom = obaveza transponovanja koju Republika Srbija mora da ispuni tokom procesa pristupanja

2

Uz finansijsku podršku
Evropske unije

Evropski zakonski okvir

- Direktiva 75/129/EEC o kolektivnim tehnološkim viškovima, dopunjena Direktivama 92/56/EEC i 98/59/EC
- Direktiva 2001/23/EC – prenos preduzeća – uloga predstavnika zaposlenih
- **Direktiva 2002/14/EC – opšti okvir za uključivanje predstavnika zaposlenih u proces odlučivanja**
- Direktiva 2009/38/EC – Evropski savet zaposlenih

3

Uz finansijsku podršku
Evropske unije

Direktiva 2002/14/EC (1)

- Podseća na **poseban cilj** Evropske ekonomske zajednice i država članica (Član 136. Ugovora o osnivanju): promovisanje socijalnog dijaloga između rukovodstva i zaposlenih i uzajamnog poverenja
- Ali takođe - jačanje konkurentnosti preduzeća
- O kakvom uključivanju u upravljanje se radi?

4

Uz finansijsku podršku
Evropske unije

Direktiva 2002/14/EC (2)

- **obaveštavanje i konsultovanje** sa zaposlenima kako bi se „...poboljšalo predviđanje rizika...organizacija rada učinila fleksibilnijom... radnici uključili u aktivnosti i budućnost preduzeća...povećala konkurentnost preduzeća.“
- o pitanjima koja (nepovoljno ili povoljno) utiču na uslove rada i zaposlenje
- **razmena** ideja, mišljenja, predloga i diskusija o njima
- **pravovremeno**
- preduzeća 50, ogranaci 20 zaposlenih

5

Uz finansijsku podršku
Evropske unije

Direktiva 2002/14/EC (3)

- Primena u EU zemljama – 3 pristupa
 - sindikati (UK, Italija, Švedska, Finska..)
 - saveti zaposlenih (Nemačka, Austrija, Holandija, Slovenija...)
 - mešoviti komiteti (Francuska...)
 - Slovenija: poseban zakon još 1993. koji „kopira“ nemački sistem suodlučivanja
 - razlike između zapadnih i centralnoistočnih zemalja

6

Uz finansijsku podršku
Evropske unije

Domaći zakonski okvir

- Zakon o radu, Član 205
 - predviđa mogućnost osnivanja saveta zaposlenih
 - minimum 50 zaposlenih
 - savetodavno telo:
„daje mišljenje i učestvuje u odlučivanju o ekonomskim i socijalnim pravima zaposlenih, na način i pod uslovima utvrđenim zakonom i opštim aktom“

7

Uz finansijsku podršku
Evropske unije

Glavne prednosti informisanja i konsultovanja...

Pod uslovom da se procesu pristupa iskreno i da se shvata ozbiljno:

- stalni protok informacija
- povratna informacija od zaposlenih – uticaj na odluke
- lakša primena (poverenje!)
- pozitivni efekti na klimu u preduzeću, zaposleni se ne osećaju kao „brojevi“

8

Uz finansijsku podršku
Evropske unije

... i glavni izazovi

- smatranje procesa za samo „još jednu zakonsku obavezu“ ne vodi do pozitivnih ishoda!
- izazov je kako primeniti Direktivu u upravljanje ljudskim resursima uzimajući u obzir specifičnosti svakog pojedinačnog preduzeća - zakonodavstvo je sasvim fleksibilno!

9

Uz finansijsku podršku
Evropske unije

Pozitivna iskustva iz EU prakse - informisanje

- krucijalno pravo zaposlenih, veoma osetljivo u praksi
- informacija treba da bude sveobuhvatna i blagovremena, u suprotnom – ne očekujte kvalitetnu i korisnu povratnu informaciju; svakako budite oprezni u očekivanjima!
 - primer proizvodnog preduzeća prilikom uvođenja novog sistema obračuna zarada – pomoć da zaposleni razumeju odluku pre stupanja na snagu
 - primer farmaceutskog preduzeća – informisanje u oba smera

10

Uz finansijsku podršku
Evropske unije

Pozitivna iskustva iz EU prakse - konsultovanje

- „sedite zajedno“ i uradite šta je potrebno
- dobre pripreme za dobre rezultate (oprez u očekivanjima!)
- šta se događa ako se glas zaposlenih (stalno) ignoriše
 - primer preduzeća koje pruža usluge i slabog radnog elana – savet zaposlenih preuzeo inicijativu, obavio razgovore sa zaposlenima i konsultacije sa poslodavcem u pronalaženju mogućeg rešenja

11

Uz finansijsku podršku
Evropske unije

Kuda dalje i kako?

- neophodno bolje razumevanje razlika između sindikata i saveta zaposlenih
- uticaj promena u svetu rada – digitalizacija, atipični oblici rada i njihov uticaj na učešće zaposlenih
- zaštita poslovne tajne i njen ograničavajući uticaj na predstavnike zaposlenih
- izmene Zakona o radu vs. novi zakoni

12